

A Közös Agrárpolitika és a mezőgazdasági támogatások vizsgálata mezőgazdasági termelők véleménye alapján Heves vármegyében

Végh Bence

Vidékfejlesztési Agrármérnök Msc, Levelező

Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet, Vidék- és Területfejlesztési Tanszék

Belső témavezető: Koncz Gábor, Egyetemi docens,

intézete/tanszéke: Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet, Vidék- és Területfejlesztési Tanszék

Kutatási tapasztalataim alapján megfogalmazhatom, hogy az agráriummal és az agrártermékekkel vidékfejlesztési szempontból mindenképp foglalkozni szükséges. Az ugyanis megkérdőjelezhetetlen tény, hogy ezek a tevékenységek a vidékkel szoros kapcsolatban állnak. Ezentúl az is elmondható a mezőgazdaságról, hogy sokrétű termelési formát végez, az élelmiszercélú és az ipari felhasználású termékek előállításán felül. Ezért az agráriumot nevezhetjük multifunkcionális ágazatnak is, mert egyrészt, mint említettem fő célja a termékek (kultúrnövény, vagy állatieredetű termékek) előállítása, másrészt foglalkoztatási szempontból sem elhanyagolható, mert több ágazat (pl. kertészet, állattartás) erős segédmunka igényben, mivel több munkafolyamatnál nem lehetséges a gépiesítés. Éppen ezért és több más ok miatt is egy vidékfejlesztési, vagy csak egy egyszerű, egységes fejlesztési stratégia kialakítása komoly nehézségekbe ütközik. Ugyanis az egyes ágazatokon belül igen sokszínű tevékenységek különíthetők el, ami egyaránt igaz a termesztett növények és a tenyésztett állatok körére, valamint az azokhoz kapcsolódó termesztés- és tartástechnológiákra.

A mezőgazdaság, mint ágazat összetettsége és a társadalmi, gazdasági és környezeti kapcsolatrendszer miatt rendkívül nehéz kialakítani egy Közös Agrár Politikához hasonló stratégiai tervet részleteiben kidolgozott célkitűzésekkel együtt. Diplomadolgozatom Szakirodalmi áttekintés fejezetében a kezdetektől egészen napjainkig vezettem végig a Közös Agrárpolitika fejlődését. Ebben a fejezetben is jól látszik, hogy mennyi felkészült szakember több évtizedes munkája vezetett az agrárium támogatási- és szabályozási rendszerének mai állapotának eléréséhez. Azonban az általam végzett vizsgálat alapján a jelenlegi agrártámogatási rendszer rendelkezik néhány hiányossággal, vagy olyan pontokkal is, amelyek nem teljes mértékben találkoznak a gazdálkodók igényeivel és elvárásaival. Ezeket az anomáliákat a jövőben szükséges lesz orvosolni, azt nem is említve, hogy a kérdőíves

vizsgálatom minden bizonnyal ezeknek a problémáknak csak egy részét volt képes feltérni. Az általam megosztott kérdőív válaszadóinak száma (85 fő) ugyanis Heves vármegye összes gazdálkodójához (6292 fő) képest alig több mint 1%-os részarányt képvisel a 2023.évi KSH Agrárcenzus felméréséhez viszonyítva. Úgy gondolom, hogy a kérdőíves kutatás kiterjesztésével számtalan további meglátás és esetleges javaslat feltárására nyílna lehetőség ezzel a módszerrel, akár a Közös Agrárpolitikával, vagy az egyes támogatásokkal kapcsolatban. Véleményem szerint, ha az Európai Unió, vagy legalábbis Magyarország Agrárminisztériuma, módosítással, vagy reformokkal szeretnének élni a KAP-ot illetően, akkor fontos lenne a gazdáknak a véleményét, és meglátásait is alapul venni. Mivel ők alapvető részei a KAP-nak, és a gazdaságunknak is. A Diplomadolgozatomban többször is hangsúlyoztam, hogy a gazdák az emberi társadalomnak meghatározó „építő kövei”, így nem egy elhanyagolható tényezők. Az aktív bevonásukkal kialakított Közös Agrárpolitika sokkal eredményesebb és egyben „gazda barátabb” lehet. Ami teljesíteni tudja az EU által meghatározott célkitűzéseket, és egyúttal hatékonyan képviselni a gazdák érdekeit. Kutatásom rámutatott arra, hogy az elsődleges probléma nem a támogatások összegének mértékében, hanem a bolygónkra és társadalmunkra ható drasztikus változásokban (ld. éghajlatváltozás, magas és egyenlőtlen mértékű infláció) keresendő, amelyeknek a gazdálkodók hatványozottan ki vannak téve. Ezért fontos lenne, hogy a támogatáspolitikai ezeket a kihívásokat is hatékonyan tudja kezelni. Ugyanakkor arra is figyelemmel kell lennünk, hogy a támogatási rendszer önmagában torzulásokat okoz a támogatást igénybe vevők és azokat nem igénybe vevők között. Meglátásom szerint, ha nem is az Európai Unió szintjén, hanem a tagállamok külön-külön kisebb rendszereket hozhatnának létre az aktuális nehézségek orvoslására külön-külön, amit ugyanakkor az EU is finanszírozna. A szervezeten előállított és értékesített, jó minőségű élelmiszerek megvásárlásával és fogyasztásával pedig a támogatásra fordított kiadásokat meghaladó bevételek folynának be az EU tagországok költségvetésébe. Ezáltal az EU és tagországi gazdálkodóinak, valamint ott élő lakosságnak az életszínvonala is jelentős mértékben emelkedhetne.